

Tema 2. Vi har legat under samma is

FAKTABLAD I12.

De Geer-moräner - tvättbrädesmoräner

De Geer-moränerna är långsmala, ofta flera hundra meter långa och några meter höga moränryggar. De har bildats parallellt med iskanten och ligger alltså vinkelrätt mot isens rörelseriktning.

Moränerna uppträder flera tillsammans vilket gett dem smeknamnet tvättbrädesmoräner. Namnet De Geer-morän kommer från den svenska geolog som först beskrev dem på 1800-talet. Han antog att de var en form av årstidsmoräner och då skulle avståndet mellan ryggarna spegla isens avsmältningshastighet. Sedan dess har synen på deras bildningssätt reviderats flera gånger.

Enligt den senaste uppfattningen har De Geer-moräner bildats där iskanten möter öppet vatten. Isen som rör sig fram över botten för med sig material och vid gränsen där isen släpper kontakten med botten avlagras detta.

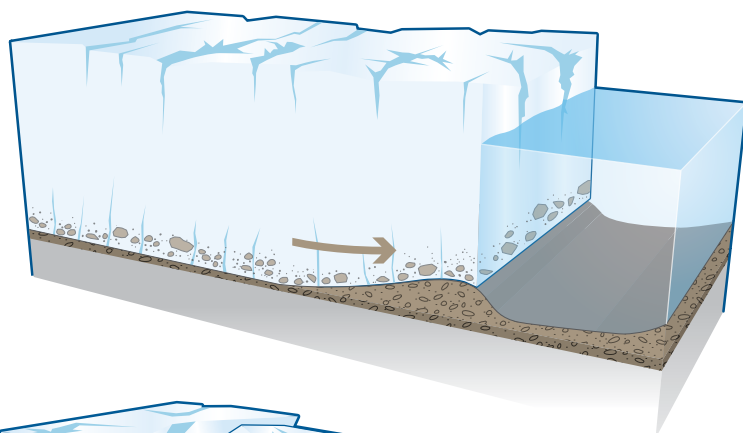
Vanligen kalvar isen där, alltså släpper ifrån sig brottstycken av isen. Vid varje kalvning flyttas iskanten till ett nytt läge där en ny moränrygg bildas. Avståndet mellan ryggarna bestäms av de lossbrutna isbergens storlek.

Foto: Patricia Rodas/Dragos Alexandrescu

Foto: Helifoto

De Geer-moräner bildas på havsbotten vid kanten av inlandsisen.

